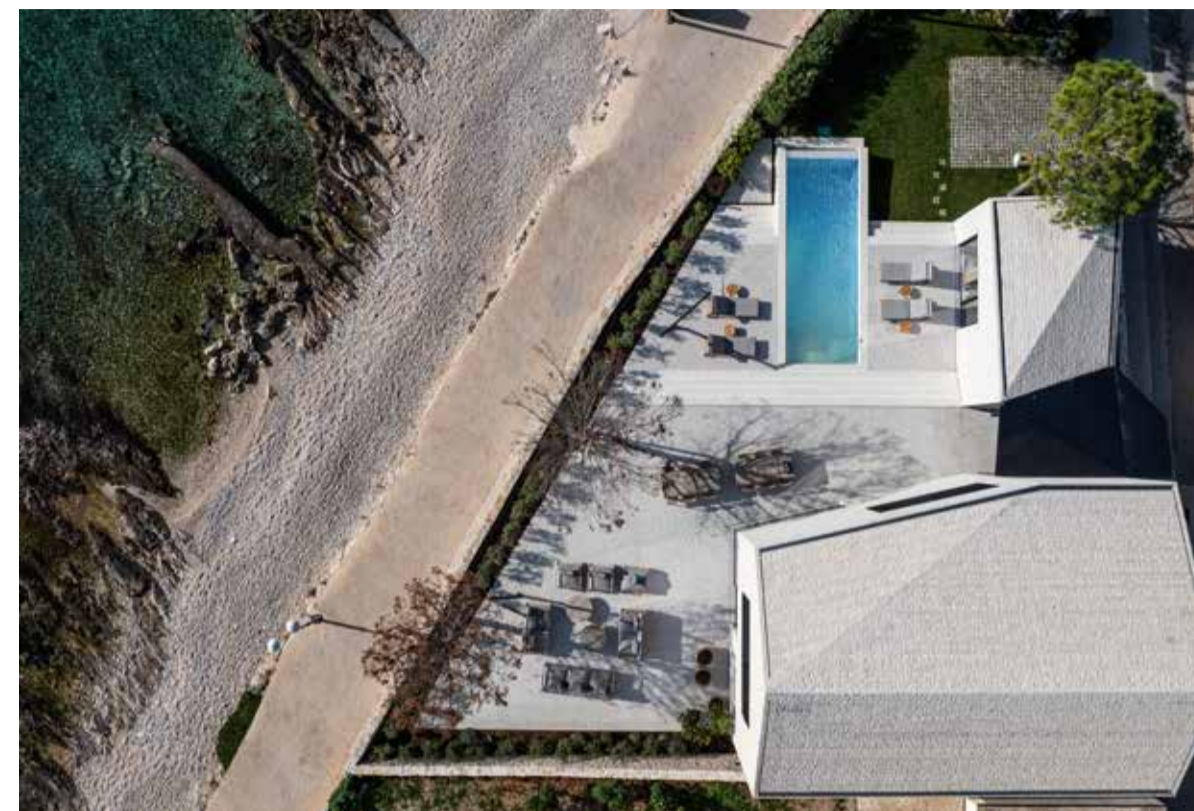

Villa Elam, projekt arhitektice Maje Tedeschi

Kameni znak Maslinice

Uvalu na južnoj strani otoka Šolte stoljećima je obilježavao dvorac obitelji Marchi iz 1708. godine. Sada je u njoj niknuo i jedan suvremeni projekt, novi simbol slikovitog mjesta na jedinstvenoj lokaciji

PIŠE: KORANA SUTLIĆ

Maslinica je smještena u predivnoj uvali na južnoj strani otoka Šolte, okružena gustom borovom šumom i arheološkim ostacima sedam otocića. Tu je jedinstvenu lokaciju obilježava dvorac obitelji Marchi iz 1708. godine. Marchi su zaslužni

za to što su izgradnjom obrambene fortifikacije oko samog dvorca stvorili pretpostavku za zaštitu naselja od čestih napada gusara.

Maslinica je od ove godine došla sjajan projekt suvremene interpretacije gradnje u Dalmaciji arhitektice Maje Tedeschi te se pogledom s mora na uvalu sad ističu dva znaka, na samom ulasku dvorac Marchi, a ne drugom kraju, zapadnoj punti, konceptualna, čistih linija - Villa Elam.

Ideja mi je bila postići što monolitniji objekt, stoga sam kamenu fasadu protegnula i na cijelu krovnu plohu. Time je lagano izlomljena forma kuće dobila jedinstveno oplošje koje joj daje više od samog estetskog značenja; kuća je postala kameni znak, konceptualni element u okolišu - opisuje Maja Tedeschi.

Rustikalnom površinom usko slaganih kamenih ploča njezne bijele boje i plitkim sjenama koje kamene neravnine stvaraju arhitektica je postigla efekt lagano

namreškane, titrajuće fasade koja podsjeća na površinu mora uzburkanog laganim burinom. Projekt nam opisuje kao da govori o slikarskom djelu.

Nemir i titravost

- Iznenađujuće je dobra refleksija sunca o kamenu fasadu koja, iako monumentalna i čvrsta, postaje ugodna i meka poput baršuna. U kontrastu s tom mekom, upijačom plohom suprotstavila sam crne metalne vanjske otvore te crnu metalnu ulaznu nadstrešnicu koja u svom 'origami' obliku predstavlja zanimljivu prostornu kopčunu između glavnog objekta i manje gostinjske kuće. Iako se radi o crnim metalnim elementima, a kuća se nalazi na velikom dalmatinskom suncu, taj pomalo smion odabir se pokazao jako točan jer sunce i njih vrlo lijepo miluje po

'masnoj' završnoj obradi - rekla je Tedeschi, o čijem smo drugom projektu pisali ove godine, uređujući prostora radija Yammam FM u Zagrebu.

Posebno nas se dojmio pod esterijera Ville Elam, koji se uvlači i u unutrašnjost objekta, odnosno tretman platoa. Osim što je prelijep izbliza, pod i izdaleka pruža dojam finog nemira i titravosti, pa onda cijela kuća i lagano pleše i lagano pjeva, iako je vrlo čvrsta i monumentalna.

- Odabir terrazzo poda nametnuo se kao tipični mediteranski motiv, ali ni tu nisam htjela posegnuti za standardnim rješenjima. Osmislila sam projekt unikatnog crno-bijelog terrazzo poda koji je sastavljen od kockica nero marquina mramora, ručno slaganih na licu mjesta u posebno isprojektiranim dijagramima i šarama. Taj

jedinstveni terrazzo kojem sam od milja dala nadimak '101 dalmatiner' nije bilo moguće izvesti bez našeg najvećeg stručnjaka za podove i podloge, Danijela Stojimirovića i njegovih talijanskih majstora - ističe arhitektica.

Terrazzo pod provlači se u interijer cijelog prizemlja, pa gledajući kroz velike prozore pruža dojam mora koji se giba, čime se postiže povezanost unutarnjeg i vanjskog u gotovo neprekidnom ritmu. Spominjemo i metalne elemente.

- Prozore sam oblikovala kao velike fiksne ekrane koji su utopljeni u vrlo tanke metalne okvire, a dio prozora koji se mora otvarati sakrila sam posebno oblikovanim metalnim griljama. Naime, prozori koji se otvaraju predebelih su okvira, izgledaju grubo i banalno i nisam željela da takvi ostanu vidljivi - dodaje.

Apstraktna harfa

Metalne je grijele projektirala kao duboke nepravilne lamele koje ipak, kako kaže, svojim nježnim asimetričnim prostornim poniranjem stvaraju privid akustičnog momenta apstraktna harfe. Sve te

metalne elemente majstorski je izveo glavni izvođač Tehnoplust, kao i cijelu čeličnu montažnu konstrukciju objekta.

Sam objekt relativno je malih dimenzija, s podrumom ima 280 kvadrata. U prizemlju se nalazi kuhinja, blagovaonica i lounge te jedna spavaća soba s kupaticom, na katu je veliki dnevni boravak iz kojeg se ulazi u dvije spavaće sobe s kupaticama te master bedroom. U podrumu se nalazi tehnički i gospodarski dio, kao i vinska i maslinjska soba.

- Svi nepravilni lomovi krova vidljivi su i u interijeru, u pogledu stropa prvog kata. Te nepravilne prostorne stropne nabore ostavila sam potpuno čistima bez vidljivih tehničkog elementa kao što su rasvjeta, klima-uređaji i zvučnici i time postigla 'katedralni' stropni efekt - opisuje.

Lokacija kuće nalazi se na zapadnom rtu uvale, koji je bio dugogodišnji posjed obitelji Paladino. Na parceli je postojala i kuća prethodnih vlasnika, koju je investitor iz Švedske odlučio srušiti, a

Iznenađujuće je dobra refleksija sunca o kamenu fasadu koja, iako monumentalna i čvrsta, postaje ugodna i meka poput baršuna, kaže Maja Tedeschi

SNAGA PROJEKTA VILLE ELAM NIJE SAMO U NJEZINOJ ESTETSKOJ POJAVNOSTI, IZUZETNOSTI, NEGO U KONZEKVENTNOSTI PROVEDENE IDEJE PRECIZNE PRIPADNOSTI SVAKOG ELEMENTA CJELINI, BEZ KOMPROMITIRANJA I JEDNOG ARHITEKTONSKOG ASPEKTA

nije imala značajniju arhitektonsku vrijednost.

- Naša najuglednija kritičarka arhitekture, kolegica dr. Zrinka Paladino vrlo je emotivno i s puno detalja u svom tekstu 'Vrh' obradila samu povijest onoga što je prethodilo mom projektu - dodaje Maja Tedeschi.

Suradnja pri projektiranju s investitorima iz Stockholma tekla je vrlo glatko. Obitelj Elam je, kako kaže, modernog svjetonazora, posjeduje veliko znanje i kulturu te je sve njezine radikalne sugestije vezane za arhitekturu razumjela i prihvatila.

Tradicionalno i moderno

- Obitelj Elam ima četiri odrasla sina. Projektni zadatak bio je omogućiti kvalitetno stanovanje za pet parova, ali ne gubiti na atmosferi zajedništva. Uvijek je to neko suprotstavljanje intimističko-individualnog i kolektivno-kolaborativnog. Investitori su se zaljubili u Soltu, kupili su i brod kojim se jednostavno mogu prebaciti iz Zračne luke Split do Maslinice. Planiraju koristiti kuću ne samo u špići sezone nego kroz sva četiri godišnja doba. Ovog prosinca obitelj dolazi u Maslinicu na božićne praznike, gdje će dočekati i Novu godinu - govori nam arhitektica.

Sama parcela Ville Elam, iako na prelijepom položaju s pogledom na pučinu, male je površine.

- Zebnja mi je bila da će vanjski sadržaji, stolovi za blagovanje, ležanje i sunčanje biti u pretijesnom kontaktu s pročeljem kuće, bez potrebne prostorne raskoši i distance. Zadnjim dolaskom na teren ugledala sam nešto posve suprotno; velike kamene fasadne plohe obasjane jakim podnevним sunčemo podsjetile su me na jeruzalemske zidine, bijele, čiste, čiste za sva vremena. Velika je privilegija objeđovati i ležati tako blizu njih - rekla je.

Snaga projekta Ville Elam nije samo u njezinoj estetskoj pojavnosti, izuzetnosti, nego u konzekventnosti provedene ideje precizne pripadnosti svakog elementa cjelini, bez kompromitiranja i jednog arhitektonskog aspekta; funkcionalnosti unutarnje i vanjske prostorne organizacije, tehničkih zadataki i oblikovanja. Dokaz je da se može istovremeno biti tradicionalan i moderan, čvrst i suptilan, glasan i tih. Još jedna realizacija Maje Tedeschi ostavlja trag za naredne generacije.

Za kraj citiramo Zrinku Paladino iz njezina teksta o ovoj kući: "Maslinica je, s Puntom koju sada vriede običi i zbog jednog dojmljivog suvremenog hrvatskog arhitektonskog djela i njegovih krasnih interijerskih i eksterijerskih detalja, postala ljepšim mjestom." □